

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет романо-германської філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного
мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

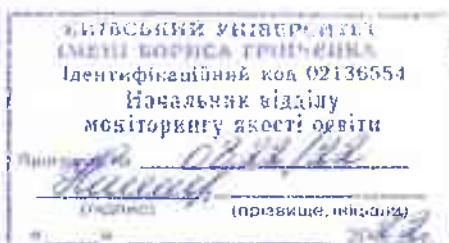
“ _____ 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ : ЛАТИНСЬКА МОВА»**

для студентів I курсу

- Спеціальності** 035 Філологія
Освітнього рівня першого (бакалаврського)
Спеціалізації 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)
Освітньої програми 035.041.03 Переклад (англійська мова)

Київ – 2022-2023 н.р.

Розробник:

Санжарова Г.Ф. – ст. викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Викладач:

Санжарова Г.Ф. – ст. викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Протокол від 01. вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

 (Р. К. Махачашвілі)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
(керівником проектної групи)

Мова та література (англійська)

2020 2020 р.

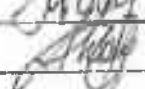
Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) (Гладуш Н.Ф.)

Робочу програму перевірено

_____, _____ 2020 р.

Заступник директора Інституту філології (Л.І. Заяць)

Продовжено:

на 2021/2022 н.р.		(<u>Л.І. Заяць</u>), « <u>31</u> » <u>08</u> 2021р., протокол № <u>1</u>
на 2022/2023 н.р.		(<u>В.С. Пугачова</u>), « <u>02</u> » <u>09</u> 2022р., протокол № <u>1</u>
на 2023/2024 н.р.		(_____), « _____ » _____ 2023р., протокол № _____
на 2024/2025 н.р.		(_____), « _____ » _____ 2024р., протокол № _____

ЗМІСТ

I. Опис навчальної дисципліни.....	4
II. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
III. Результати навчання за дисципліною.....	6
IV. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
V. Навчально-методична карта дисципліни.....	8
VI. Плани практичних занять.....	9
VII. Завдання для самостійної роботи студента.....	13
VIII. Форми поточного і підсумкового контролю.....	14
IX. Рекомендована література.....	16

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Університетські студії»</i>		
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>6 / 180</i>	
<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>-</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>-</i>
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>6</i>	<i>-</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>180</i>	<i>-</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>92</i>	<i>-</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>12</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>76</i>	<i>-</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>залік , залік</i>	
<i>Змістовий модуль « Латинська мова»</i>		
<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>-</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>-</i>
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>60</i>	<i>-</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>36</i>	<i>-</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>20</i>	<i>-</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>залік</i>	<i>-</i>

II. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Робоча програма з навчальної дисципліни “Університетські студії : Латинська мова ” є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства для студентів I курсу спеціальності «035 Філологія» за освітньою програмою : «Переклад», відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Мета курсу – ознайомити студентів з основними поняттями та термінами лінгвістики, розширити їх лінгвістичний світогляд, підготувати студентів до вивчення і сприйняття інших предметів лінгвістичного циклу, культурологічних та гуманітарних дисциплін.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань про систему і структуру латинської мови, її основні морфологічні категорії, граматичні форми та синтаксичні конструкції;
- висвітлення основних механізмів словотвору в латинській мові;
- виявлення впливу латинської мови на фонетику, морфологію та лексику германської мовної групи.

Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають таких програмних компетентностей:

ЗК1 – Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4 – Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5 – Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13 – Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 3 – Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.

ФК 12 – Здатність до організації ділової комунікації

ФК 13 – Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК 14 – Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

III. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ.

Опанувавши дисципліну, студенти повинні мати такі *програмні результати навчання*:

ПРН1 – Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН3 – Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН4 – Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН5 – Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6 – Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН7 – Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8 – Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію англійської мови і літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН18 – Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Наприкінці вивчення дисципліни студент має знати:

- базові положення з фонетики, морфології та синтаксису латинської мови;
- знати окремі словотворчі елементи та сутність процесів словотворення;
- знати напам'ять крилаті вислови і вірші, необхідний мінімум яких визначається програмою;
- засвоїти лексичний мінімум за фаховою тематикою;
- вміти утворювати морфологічні форми та синтаксичні конструкції латинської мови;

- вміти читати, перекладати та проводити лексико-синтаксичний аналіз фрагментів із оригінальних творів античних авторів;
- вміти знаходити спорідненості та запозичення з латини сучасними західноєвропейськими та східнослов'янськими мовами, у тому числі й українською.

IV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна		
		Практичні	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія.				
Тема 1. Роль латинської мови та римської культури для Європи. Латинський алфавіт. Фонетика. Графіка.	2	2		
Тема 2. Іменник. Граматичні категорії іменника. Перша відміна іменників. Прийменник.	3	2	1	
Тема 3. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час: Praesens indicativi activi et passivi. Синтаксис простого речення.	5	4	1	
Тема 4. Друга відміна іменників. Прикметники першої та другої відмін. Присвійні займенники.	3	2	1	
Тема 5. Займенник. Особові, зворотній, присвійні, вказівні, відносні, питальні, означальні, неозначені, заперечні. Займенникові прикметники.	4	2	2	
Тема 6. Часи недоконаного виду: Imperfectum indicativi activi et passivi. Futurum I indicativi activi et passivi. Синтаксис пасивної конструкції.	6	4	2	
Модульний контроль	2			2
Разом за I модуль	25	16	7	2
Змістовий модуль II. Морфологія та основи синтаксису.				
Тема 7. Третя відміна іменників.	6	4	2	
Тема 8. Четверта та п'ята відміни іменників.	1		1	
Тема 9. Прикметники третьої відміни. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.	3	2	1	
Тема 10. Ступені порівняння прикметників.	1		1	

Прислівник.				
Тема 11. Часи доконаного виду: Perfectum, plusquamperfectum et futurum II indicativi activi et passivi	6	4	2	
Тема 12. Числівник. Римський календар	3	2	1	
Тема 13. Інфінітиви. Інфінітивні звороти.	4	2	2	
Тема 14. Кон'юнктив. Творення часів кон'юнктива. Вживання кон'юнктива в незалежних реченнях. Gaudeamus.	3	2	1	
Тема 15. Синтаксис складного речення.	6	4	2	
Модульний контроль	2			2
Разом за II модуль	35	20	13	2
Усього за семестр	60	36	20	4

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ.

Разом: 60 год.

практичні заняття- 36 год., самостійна робота – 20 год., МК- 4 год.

Тиждень	1	2	3-4	5	6	7-8
Семестр	I семестр					
Модулі	Змістовий модуль I					
Теми практичних занять	Тема 1. Латинський алфавіт. Фонетика.	Тема 2. Іменник. I відміна. Прийменники.	Тема 3. Дієслово. Наказовий спосіб. Теперішній час.	Тема 4. II відміна іменників. Прикметник и I-II відміни.	Тема 5. Займенник.	Тема 6. Часи недоконаного виду: Imperfectum et Futurum I indicativi activi et passivi.
Відвідування практичних занять	1	1	1x2	1	1	1x2
Робота на практичних заняттях	10	10	10x2	10	10	10x2

Самостійна робота	5					
Модульний контроль	25					
Кількість балів за модуль	118					

Тиждень	9-10	11	12 - 13	14	15	16	17-18
Семестр	I семестр						
Модулі	Змістовий модуль II						
Теми практичних занять	Тема 7. Третя відміна іменників.	Тема 9. Третя відміна прикметників. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.	Тема 11. Часи системи перфекта активного та пасивного стану.	Тема 12. Числівник.	Тема 13. Інфінітиви. Інфінітивні звороти.	Тема 14. Кон'юнктив. Gaudeamus.	Тема 15. Кон'юнктив. Синтаксис складного речення.
Відвідування практичних занять	1x2	1	1 x2	1	1	1	1x2
Робота на практичних заняттях	10x2	10	10 x2	10	10	10	10x2
Самостійна робота	10						
Модульний контроль	25						
Кількість балів за модуль	145						
Разом за семестр	263						
Підсумковий контроль	залік						

VI. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Місце латинської мови серед інших індоєвропейських мов. Історія і значення вивчення

латинської мови. Латинський алфавіт. Правила вимови: голосні, приголосні, буквосполучення. Складоподіл. Довгота та короткість складу. Правила наголосу. Суфікси з довгими та короткими голосними.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 10-13.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ...С. 10-13.

Тема 2.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Загальні відомості про частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Словникова форма іменника. Перша відміна іменників. Винятки чоловічого роду. Правила відмінювання іменників та прикметників на – а. Морфологічний аналіз іменника. Дієслово *esse*. Заперечення.

Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом. Прийменники з двома відмінками.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 15-17; 26-27; 37.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 18-24; 40-41;50.

Тема 3.

Практичні заняття 3-4 (4 год.)

Дієслово, його граматичні категорії. Основні форми дієслова (словникові форми). Чотири дієвідміни латинського дієслова. Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Особові закінчення та особливості відмінювання дієслів 1-4 дієвідмін. Морфологічний аналіз дієслова. Синтаксис простого речення.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 13-17; 25-31.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 25-35.

Тема 4.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Друга відміна іменників. Особливості відмінювання іменників чоловічого та середнього роду. Граматичні категорії прикметника. Прикметники першої групи (I-II відміни). Узгодження прикметників з іменниками. Морфологічний розбір прикметника.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 15-17; С. 23-26.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С.36-50 .

Тема 5.

Практичне заняття 6 (2 год.) Самостійна робота (2 год.)

Займенник. Розряди займенників за значенням і граматичними ознаками. Особливості відмінювання присвійних, вказівних, питальних, відносних, заперечних, означальних, неозначених займенників, займенникових прикметників. Морфологічний аналіз займенника.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 104-111.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 146-155.

Тема 6.

Практичні заняття 7-8 (4 год.)

Часи недоконаного виду (система інфекта): Imperfectum indicativi activi et passivi; Futurum I indicativi activi et passivi. Синтаксис пасивної конструкції. Синтаксис відмінків: Ablativus auctoris, Ablativus instrumenti.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 32-36; 39-41.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.67-76 .

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Морфологія та основи синтаксису.

Тема 7.

Практичні заняття 9-10 (4 год.)

Третя відміна іменників. Визначення іменників третьої відміни. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 44-47.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 78-92.

Тема 8.

Самостійна робота (1 год.)

Четверта та п'ята відміни іменників.

Алгоритм відмінювання іменників четвертої та п'ятої відмін. Винятки. Система відмін.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 84-88.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.126-136.

Тема 9.

Практичне заняття 11 (2 год.)

Прикметники третьої відміни. Визначення прикметників третьої відміни, їх поділ на три групи, словниковий запис. Алгоритм відмінювання прикметників. Узгодження прикметників другої групи з іменниками. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова... С. 58-61; 98-100.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 95-102.

Тема 10.

Самостійна робота (1 год.)

Ступені порівняння прикметників. Спосіб творення та особливості відмінювання прикметників вищого (gradus comparativus) та найвищого ступеня (gradus superlativus). Суплетивні ступені порівняння прикметників. Синтаксис відмінків при ступенях порівняння прикметників. Прислівник.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 61-70.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 136-145.

Тема 11.

Практичні заняття 12-13 (4 год.)

Часи доконаного виду (система перфекта): Perfectum, Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi et passivi. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 81-83, 92-96; 101-102; 117-120.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С.104-125.

Тема 12.

Практичне заняття 14 (2 год.)

Числівник. Розряди числівників. Творення, відмінювання кількісних і порядкових числівників. Синтаксис числівників. Римський календар.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 133-138.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: ... С. 164-174.

Тема 13.

Практичне заняття 15 (2 год.)

Форми інфінітива. Інфінітивні звороти: *Accusativus cum infinitivo*; *Nominativus cum infinitivo*. Особливості аналізу та перекладу синтаксичних конструкцій.

Рекомендована література

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 124-130.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 190-197.

Тема 14.

Практичне заняття 16 (2 год.)

Кон'юнктив. Творення часів кон'юнктива. Функції кон'юнктива у незалежному реченні. Вивчення гімну студентів *Gaudeamus*.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 147-155; С. 156-160.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 198-202; С. 203-217.

Тема 15.

Практичні заняття 17-18 (4 год.)

Синтаксис складного речення. Вживання часів та способів у складнопідрядних реченнях. Підрядні речення мети (*ut/ne finale*); підрядні додаткові (*ut/ne obiectivum*), підрядні речення часу (*cum temporale, cum historicum*).

Переклад латинських текстів та фрагментів із оригінальних творів античних авторів з граматичним коментарем.

Рекомендована література:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова ... С. 147-155; С. 156-169.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. *Porta antiqua*: ... С. 198-202; С. 203-217.

VII. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

В якості завдання для самостійної роботи студента виконується практичне завдання. Виконання завдання для самостійної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Здійснене дослідження, яке виконує студент за визначеною тематикою, представляється та обговорюється на практичних заняттях.

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
I СЕМЕСТР			
Змістовий модуль I.			
Тема 2. Прийменник. Вживання прийменників з акузативом та аблативом. Прийменники з двома відмінками.	аудиторний	5	вересень
Змістовий модуль II.			
Тема 8. Четверта та п'ята відміни іменників.	аудиторний	5	листопад
Тема 10. Ступені порівняння прикметників. Синтаксис відмінків при ступенях порівняння прикметників. Прислівник.	аудиторний	5	грудень
		<i>Разом: 15 балів</i>	

Шкала оцінювання самостійної роботи

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	5	Відмінно
Достатній	4	Добре
Середній	3	Задовільно
Низький	0-2	Незадовільно

VIII. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система контролю складається з поточного, рубіжного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється у формі усного фронтального чи індивідуального опитування, у процесі бесіди, дискусії на відповідні теми під час практичних занять.

Рубіжний контроль – у формі виконання тестових або практичних завдань, які охоплюють питання вивчених тем. Підсумковим контролем є складання заліку.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти.

Розрахунок рейтингових балів роботи студента

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	8	8	10	10
Робота на практичному занятті	10	8	80	10	100
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
			118		145
Разом		263 балів			

Коефіцієнт : $263:100=2,63$

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, за виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля у формі виконання тестових або практичних завдань, які охоплюють питання вивчених тем.

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	22,5 -25	Відмінно
Високий	20,5 -22	Дуже добре
Середній	17,5 -20	Добре
Достатній	15 -17	Задовільно
Низький	14 і нижче	Незадовільно

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками; вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

IX. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Основна:

1. Корж Н.Г., Шведов С.А. Латинська мова: Підручник для 9-11 класів ліцеїв, гімназій та гуманітарних класів загальноосвітніх шкіл / Н.Г. Корж, С.А. Шведов. – К.: Абрис, 1995. – 288 с.
2. Сенів М.Г., Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta antiqua: Підручник з латинської мови для учнів гуманітарних коледжів, ліцеїв, гімназій / за ред. М.А. Собуцького. – К.: СІНТО, 1994. – 272 с.

Додаткова:

1. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український

- словник. – К.: «Індоевропа», 1993. – 320 с.
2. Литвинов В. Латинсько-український словник: 10 тисяч найуживаніших латинських слів. – Київ: Українські пропілеї, 1998. – 710 с.
3. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л.П. Скорина, О.А. Скорина. – К.: Обереги, 2004. – 448 с.
4. Латинська мова: Підруч. для студ. від-нь класич. філол. та інозем. філол. спец. вищ. закл. освіти / Л.Л. Звонська, В.М. Шовковий. – К.: Кн., 2003. – 527 с.
5. Оленич Р. М. Латинська мова: Навч. Посібн./ Р.М. Оленич. – Львів: Світ, 2008. – 333 с.
Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk574199.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Латинський портал [Електронний ресурс] / Режим доступу : [http:// www.linguaeterna.com](http://www.linguaeterna.com).
2. Латинські крилаті вирази [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.latinpro.info/latinproverbs>
3. "Латинська латина". Збірка афоризмів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.ukrlife.org/main/prosvita/latyna.htm](http://www.ukrlife.org/main/prosvita/latyna.htm)
4. Латина (з англійською):
[http:// www.humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Wheelock-Latin/](http://www.humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Wheelock-Latin/)
<http://www.hhhh.org/perseant/libellus/aides/allgre/http://www.mun.ca/alciato/order.html>
5. www.perseus.tufts.edu/ Digital Library електронна бібліотека
6. http://www.fh-augsburg.de/~harsch/a_chron.html Bibliotheca Augustana електронна бібліотека.